

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

8. prosince 2020 *

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Evropský vyšetřovací příkaz – Směrnice 2014/41/EU – Článek 1 odst. 1 – Článek 2 písm. c) bod i) a ii) – Pojmy ‚justiční orgán‘ a ‚vydávající orgán‘ – Evropský vyšetřovací příkaz vydaný státním zastupitelstvím členského státu – Nezávislost na výkonné moci“

Ve věci C-584/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Landesgericht für Strafsachen Wien (zemský trestní soud ve Vídni, Rakousko) ze dne 1. srpna 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 2. srpna 2019, v trestním řízení proti

A. a další,

za přítomnosti:

Staatsanwaltschaft Wien,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan, L. Bay Larsen, N. Piçarra, A. Kumin a N. Wahl, předsedové senátů, T. von Danwitz, C. Toader, K. Jürimäe (zpravodajka), L. S. Rossi, I. Jarukaitis a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za rakouskou vládu J. Schmoll, J. Herrnfeld a C. Leeb, jako zmocněnkyněmi,
- za německou vládu J. Möllerem a M. Hellmannem, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu L. Aguilerou Ruizem, jako zmocněncem,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a M. H. S. Gijzen, jakož i J. Langerem, jako zmocněnci,
- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Evropskou komisi S. Grünheid a R. Troostersem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. července 2020,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 1 a článku 2 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech (Úř. věst. 2014, L 130, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci žádosti o výkon evropského vyšetřovacího příkazu v trestních věcech, vydaného Staatsanwaltschaft Hamburg (státní zastupitelství v Hamburku, Německo), v Rakousku proti A. a dalším neznámým osobám podezřelým z padělání příkazů k bankovnímu převodu.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 2, 5 až 8, 10 až 12, 15, 19, 21, 22, 34 a 39 odůvodnění směrnice 2014/41 zní takto:
„(2) V souladu s čl. 82 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie má být justiční spolupráce v trestních věcech v Unii založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí, jež je od zasedání Evropské rady v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 obecně označována za základní kámen justiční spolupráce v trestních věcech v rámci Unie.
[...]
(5) Po přijetí [rámcového rozhodnutí Rady 2003/577/SVV ze dne 22. července 2003 o výkonu příkazů k zajištění majetku nebo důkazních prostředků v Evropské unii (Úř. věst. 2003, L 196, s. 45)] a [rámcového rozhodnutí Rady 2008/978/SVV ze dne 18. prosince 2008 o evropském důkazním příkazu k zajištění předmětů, listin a údajů pro účely řízení v trestních věcech (Úř. věst. 2008, L 350, s. 72)], se ukázalo, že stávající rámec pro shromažďování důkazních prostředků je příliš roztržitý a složitý. Je proto třeba zaujmout nový přístup.
(6) Ve Stockholmském programu přijatém Evropskou radou ve dnech 10.–11. prosince 2009 Evropská rada uvedla, že je třeba dále usilovat o zavedení komplexního systému pro získávání důkazů v případech, jež mají přeshraniční rozměr; tento systém by měl být založen na zásadě vzájemného uznávání. Evropská rada uvedla, že stávající nástroje v dané oblasti tvoří neuspořádaný systém a že je zapotřebí nového přístupu založeného na zásadě vzájemného uznávání, který však rovněž zohlední pružnost tradičního systému vzájemné právní pomoci. Evropská rada proto vyzvala k vytvoření komplexního systému, který nahradí všechny stávající nástroje v této oblasti včetně rámcového rozhodnutí 2008/978/SVV, který se bude v co největším rozsahu vztahovat na všechny druhy důkazů, bude obsahovat lhůty pro vykonání a co nejvíce omezí důvody pro odmítnutí.
(7) Tento nový přístup je založen na jednotném nástroji nazvaném evropský vyšetřovací příkaz. Evropský vyšetřovací příkaz má být vydáván za účelem provedení jednoho či několika konkrétních vyšetřovacích úkonů ve státě, který evropský vyšetřovací příkaz vykonává (dále jen „vykonávající stát“), s cílem shromáždit důkazy. To zahrnuje získávání důkazů, které již má vykonávající orgán k dispozici.

- (8) Evropský vyšetřovací příkaz by měl mít horizontálně vymezenou oblast působnosti, a měl by se proto vztahovat na všechny vyšetřovací úkony zaměřené na shromažďování důkazů. Vytvoření společného vyšetřovacího týmu a shromažďování důkazů v rámci tohoto týmu však vyžaduje zvláštní pravidla, která je třeba stanovit odděleně. Aniž je dotčeno uplatňování této směrnice, měly by se tudíž na tento druh vyšetřovacích úkonů i nadále vztahovat stávající nástroje.

[...]

- (10) Evropský vyšetřovací příkaz by měl být zaměřen na vyšetřovací úkon, který má být proveden. K rozhodnutí o tom, který vyšetřovací úkon má být použit, je na základě své znalosti detailů příslušného vyšetřování nejlépe povolán vydávající orgán. Vykonávající orgán by však měl, kdykoli je to možné, využít jiný typ vyšetřovacího úkonu, pokud požadovaný úkon v rámci jeho vnitrostátního práva neexistuje, nebo by v obdobném vnitrostátním případě nebyl dostupný. Dostupnost by měla odkazovat na případy, kdy požadovaný vyšetřovací úkon podle práva vykonávajícího státu existuje, avšak jeho využití je možné pouze v určitých situacích, například pokud daný vyšetřovací úkon může být proveden pouze v případě trestných činů s určitým stupněm závažnosti, vůči osobám, u nichž již existuje určitý stupeň podezření, nebo se souhlasem dotčené osoby. Vykonávající orgán může rovněž využít jiný druh vyšetřovacího úkonu, pokud jím dosáhne stejného výsledku jako s vyšetřovacím úkonem uvedeným v evropském vyšetřovacím příkazu, a to způsobem, který méně zasahuje do základních práv dotčené osoby.
- (11) Evropský vyšetřovací příkaz by měl být využit, pokud se výkon vyšetřovacího úkonu jeví pro daný případ jako přiměřený, vhodný a použitelný. Vydávající orgán by se měl tedy ubezpečit, že jsou hledané důkazy nezbytné a přiměřené pro účel řízení, že je zvolený vyšetřovací úkon nezbytný a přiměřený pro shromáždění dotýcných důkazů a že by měl být prostřednictvím vydání evropského vyšetřovacího příkazu zapojen do shromažďování těchto důkazů jiný členský stát. Stejně posouzení by se mělo provádět i v rámci postupu potvrzování v případech, kdy je podle této směrnice požadováno potvrzení evropského vyšetřovacího příkazu. Výkon evropského vyšetřovacího příkazu by neměl být odmítnut na základě důvodů jiných, než jaké jsou stanoveny touto směrnicí. Vykonávající orgán by však měl být oprávněn zvolit mírnější vyšetřovací úkon než úkon uvedený v evropském vyšetřovacím příkazu, umožní-li to dosáhnout podobných výsledků.
- (12) Při vydávání evropského vyšetřovacího příkazu by měl vydávající orgán věnovat zvláštní pozornost tomu, aby bylo zajištěno plné dodržování práv stanovených v článku 48 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Stěžejními prvky základních práv, jež Listina uznává v oblasti trestní spravedlnosti, je presumpce nevinny a právo na obhajobu v trestním řízení. Každé omezení těchto práv vyšetřovacím úkonem nařízeným v souladu s touto směrnicí by mělo být ve shodě s požadavky stanovenými v článku 52 Listiny, pokud jde o nezbytnost, proporcionalitu a cíle, jež by mělo sledovat, a to zejména ochranu práv a svobod druhého.

[...]

- (15) Při provádění této směrnice by měly být zohledněny směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. 2010, L 280, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (Úř. věst. 2013, L 294, s. 1.)], které se týkají procesních práv v trestním řízení.

[...]

- (19) Vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva v rámci Unie je založeno na vzájemné důvěře a na předpokladu dodržování práva Unie, a zejména základních práv, ze strany ostatních členských států. Tento předpoklad je však vyvratitelný. Existují-li tedy závažné důvody se domnívat, že provedení vyšetřovacího úkonu uvedeného v evropském vyšetřovacím příkazu by vedlo k porušení základního práva dotčené osoby a že vykonávající stát by porušil své povinnosti týkající se ochrany základních práv uznaných v Listině, měl by být výkon evropského vyšetřovacího příkazu odmítnut.

[...]

- (21) V zájmu zajištění rychlé, účinné a důsledné spolupráce v trestních věcech mezi členskými státy je nezbytné stanovit lhůty. Rozhodování o uznání či výkonu, jakož i samotné provedení vyšetřovacího úkonu, by mělo probíhat se stejnou rychlostí a prioritou jako v obdobném vnitrostátním případě. Je třeba stanovit lhůty, aby bylo zajištěno, že rozhodnutí bude přijato či vykonáno v přiměřené době nebo že budou splněny procesní požadavky ve vydávajícím státě.

- (22) Opravné prostředky proti evropskému vyšetřovacímu příkazu by měly být přinejmenším rovnocenné prostředkům, které jsou proti danému vyšetřovacímu úkonu k dispozici ve vnitrostátním případě. Členské státy by v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy měly zajistit uplatnitelnost těchto opravných prostředků, a to i prostřednictvím včasného informování každé zúčastněné strany o možnostech a způsobech jejich využití. V případech, kdy zúčastněná strana ve vykonávajícím státě vznese námitky proti evropskému vyšetřovacímu příkazu, pokud jde o věcné důvody k vydání příkazu, je vhodné, aby byly informace o tomto napadení předány vydávajícímu orgánu a aby byla zúčastněná strana odpovídajícím způsobem informována. [...]

[...]

- (34) Tato směrnice se vzhledem ke své oblasti působnosti zabývá pouze předběžnými opatřeními, jejichž cílem je shromažďování důkazních prostředků. [...]

[...]

- (39) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady, které v oblasti své působnosti uznává článek 6 Smlouvy o EU a Listina, zejména pak její hlava VI, mezinárodní právo a mezinárodní dohody, jichž je Unie nebo všechny členské státy smluvní stranou, včetně Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a ústavy členských států. [...]"

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Evropský vyšetřovací příkaz a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. Evropský vyšetřovací příkaz je rozhodnutí justičního orgánu vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu (dále jen „vydávající stát“) za účelem provedení jednoho nebo několika konkrétních vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě (dále jen „vykonávající stát“) s cílem získat důkazy v souladu s touto směrnicí.

Evropský vyšetřovací příkaz lze rovněž vydat k získání důkazů, které jsou již v držení příslušných orgánů vykonávajícího státu.

2. Členské státy vykonají evropský vyšetřovací příkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s touto směrnicí.

3. O vydání evropského vyšetřovacího příkazu může v rámci použitelných práv na obhajobu v souladu s vnitrostátními předpisy upravujícími trestní řízení požádat podezřelá nebo obviněná osoba, nebo tak může jejím jménem učinit obhájce.

4. Touto směrnicí není dotčena povinnost ctít základní práva a právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o EU, včetně práva osob, proti nimž je vedeno trestní řízení, na obhajobu, a nejsou jí dotčeny související povinnosti justičních orgánů.“

5 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

c) ‚vydávajícím orgánem‘:

- i) soudce, soud, vyšetřující soudce nebo státní zástupce příslušný v daném případě nebo
- ii) jakýkoli jiný příslušný orgán, který vydávající stát určí a který v konkrétním případě jedná jako vyšetřující orgán v trestním řízení a má v souladu s vnitrostátním právem pravomoc nařídit shromažďování důkazů. Kromě toho musí evropský vyšetřovací příkaz před jeho předáním vykonávajícímu orgánu a po posouzení jeho souladu s podmínkami pro vydání evropského vyšetřovacího příkazu podle této směrnice, zejména s podmínkami stanovenými v čl. 6 odst. 1, potvrdit soudce, soud, vyšetřující soudce nebo státní zástupce ve vydávajícím státě. Pokud byl evropský vyšetřovací příkaz potvrzen justičním orgánem, může být pro účely předání evropského vyšetřovacího příkazu tento orgán rovněž považován za vydávající orgán;

d) ‚vykonávajícím orgánem‘ orgán, který má pravomoc uznat evropský vyšetřovací příkaz a zajistit jeho výkon v souladu s touto směrnicí a s postupy platnými v obdobných vnitrostátních případech. V rámci těchto postupů může být vyžadováno soudní povolení ve vykonávajícím státě, pokud tak stanoví jeho vnitrostátní právo.“

6 Článek 3 téže směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti evropského vyšetřovacího příkazu“, stanoví:

„Evropský vyšetřovací příkaz se vztahuje na všechny vyšetřovací úkony s výjimkou vytváření společného vyšetřovacího týmu a shromažďování důkazů v rámci tohoto týmu [...].“

7 Článek 4 směrnice 2014/41, nadepsaný „Druhy řízení, pro které lze evropský vyšetřovací příkaz vydat“, stanoví:

„Evropský vyšetřovací příkaz může být vydán:

- a) v souvislosti s trestním řízením, které je vedeno nebo může být vedeno justičním orgánem pro trestný čin podle vnitrostátního práva vydávajícího státu;

[...]

- c) v řízení justičních orgánů pro činy, které tyto orgány stíhají podle vnitrostátního práva vydávajícího státu jako protiprávní jednání za předpokladu, že jejich rozhodnutí může vést k řízení u soudu, který je příslušný zejména pro trestní věci, a

[...]“

8 Článek 6 této směrnice, nadepsaný „Podmínky pro vydání a předání evropského vyšetřovacího příkazu“, stanoví:

„1. Vydávající orgán může vydat evropský vyšetřovací příkaz, pouze pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) vydání evropského vyšetřovacího příkazu je nezbytné a přiměřené pro účely řízení podle článku 4 při zohlednění práv podezřelé nebo obviněné osoby a

- b) vyšetřovací úkon nebo úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu by za stejných podmínek bylo možné nařídit u obdobného vnitrostátního případu.
2. Splnění podmínek uvedených v odstavci 1 posuzuje v každém jednotlivém případě vydávající orgán.
3. Pokud má vykonávající orgán důvod se domnívat, že podmínky uvedené v odstavci 1 splněny nejsou, může konzultovat nezbytnost výkonu evropského vyšetřovacího příkazu s vydávajícím orgánem. Po této konzultaci může vydávající orgán rozhodnout o vzetí evropského vyšetřovacího příkazu zpět.“
- 9 Článek 9 uvedené směrnice, nadepsaný „Uznání a výkon“, v odstavcích 1 až 3 stanoví:
- „1. Vykonávající orgán uzná bez dalších formalit evropský vyšetřovací příkaz předaný v souladu s touto směrnicí a zajistí jeho výkon stejným způsobem a za stejných podmínek, jako by daný vyšetřovací úkon byl nařízen orgánem vykonávajícího státu, ledaže se tento orgán rozhodne uplatnit některý z důvodů odmítnutí uznání nebo výkonu nebo některý z důvodů odkladu stanovených v této směrnici.
2. Pokud není v této směrnici stanoveno jinak, vykonávající orgán dodrží formální náležitosti a postupy výslovně uvedené vydávajícím orgánem, pokud tyto formální náležitosti a postupy nejsou v rozporu se základními právními zásadami vykonávajícího státu.
3. Pokud vykonávající orgán obdrží evropský vyšetřovací příkaz, který nebyl vydán vydávajícím orgánem podle čl. 2 písm. c), vykonávající orgán vrátí evropský vyšetřovací příkaz zpět vydávajícímu státu.“
- 10 Článek 10 téže směrnice, nadepsaný „Využití jiného druhu vyšetřovacího úkonu“, v odstavcích 1, 3 a 4 stanoví:
- „1. Vykonávající orgán využije, kdykoli je to možné, jiného vyšetřovacího úkonu, než který je uveden v evropském vyšetřovacím příkazu, pokud:
- a) vyšetřovací úkon uvedený v evropském vyšetřovacím příkazu neexistuje v právním řádu vykonávajícího státu nebo
- b) vyšetřovací úkon uvedený v evropském vyšetřovacím příkazu by nebyl v obdobném vnitrostátním případě dostupný.
- [...]
3. Vykonávající orgán může rovněž použít jiný vyšetřovací úkon, než který je uveden v evropském vyšetřovacím příkazu, pokud by vyšetřovacím úkonem vybraným vykonávajícím orgánem mohlo být dosaženo stejného výsledku jako úkonem uvedeným v evropském vyšetřovacím příkazu za použití mírnějších prostředků.
4. Pokud se vykonávající orgán rozhodne využít možnosti uvedené v odstavci 1 a 3, oznámí to nejprve vydávajícímu orgánu, jenž může rozhodnout o vzetí evropského vyšetřovacího příkazu zpět nebo o jeho doplnění.“
- 11 Článek 11 směrnice 2014/41, nadepsaný „Důvody k odmítnutí uznání nebo výkonu“, v odstavci 1 uvádí důvody pro odmítnutí uznání nebo výkonu evropského vyšetřovacího příkazu ve vykonávajícím státě. K těmto důvodům bod f) tohoto ustanovení řadí i existenci „závažn[ých] důvod[ů] se domnívat, že provedení vyšetřovacího úkonu uvedeného v evropském vyšetřovacím příkazu by bylo neslučitelné s povinnostmi vykonávajícího státu podle článku 6 Smlouvy o EU a Listiny.“

12 Článek 14 této směrnice, nadepsaný „Opravné prostředky“, zní takto:

„1. Členské státy zajistí, aby se na vyšetřovací úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu vztahovaly opravné prostředky rovnocenné těm, které by byly dostupné v obdobném vnitrostátním případě.

2. Věcné důvody k vydání evropského vyšetřovacího příkazu mohou být napadeny pouze prostřednictvím žaloby podané ve vydávajícím státě, aniž jsou dotčeny záruky základních práv ve vykonávajícím státě.

3. Pokud to neohrozí potřebu zajistit důvěrnost vyšetřování podle čl. 19 odst. 1, přijme vydávající a vykonávající orgán vhodná opatření, aby bylo zajištěno, že budou poskytnuty informace o existujících možnostech podle vnitrostátního práva pro podání opravných prostředků, a to v okamžiku jejich uplatnitelnosti a včas, aby mohly být účinně využity.

4. Členské státy zajistí, aby lhůty pro podání opravného prostředku byly stejné jako lhůty stanovené v obdobných vnitrostátních případech a aby způsob jejich uplatňování zaručoval zúčastněným stranám možnost tyto opravné prostředky účinně využít.

5. Vydávající a vykonávající orgán se vzájemně informují o opravných prostředcích uplatněných proti vydání, uznání či výkonu evropského vyšetřovacího příkazu.

6. Právním napadením se výkon vyšetřovacího úkonu nepozastavuje, ledaže je tomu tak v obdobných vnitrostátních případech.

7. Úspěšné napadení uznání nebo výkonu evropského vyšetřovacího příkazu vydávající stát zohlední v souladu se svým vnitrostátním právem. Aniž jsou dotčena vnitrostátní procesní pravidla, členské státy zajistí, aby při trestním řízení ve vydávajícím státě bylo při posuzování důkazů získaných prostřednictvím evropského vyšetřovacího příkazu dodržováno právo na obhajobu a na spravedlivý proces.“

13 Články 22 a 23 uvedené směrnice obsahují zvláštní ustanovení týkající se dočasného předávání osob ve vazbě či výkonu trestu odnětí svobody do vydávajícího státu za účelem provedení vyšetřovacího úkonu a do vykonávajícího státu za účelem provedení vyšetřovacího úkonu.

Vnitrostátní právo

Německé právo

14 Ustanovení § 146 Gerichtsverfassungsgesetz (zákon o organizaci soudnictví) stanoví, že úředníci státního zastupitelství se řídí úředními pokyny svých nadřízených.

15 Ustanovení § 147 tohoto zákona stanoví:

„Právo vykonávat dohled a vydávat pokyny náleží:

1. spolkovému ministru spravedlnosti a pro ochranu spotřebitelů ve vztahu k nejvyššímu spolkovému státnímu zástupci a spolkovým státním zástupcům;

2. zemské soudní správě ve vztahu ke všem úředníkům státního zastupitelství příslušné spolkové země;

3. nejvýše postavenému úředníkovi státního zastupitelství u vrchních zemských soudů a zemských soudů ve vztahu ke všem úředníkům státního zastupitelství v obvodu příslušného soudu.“

Rakouské právo

16 Směrnice 2014/41 byla do rakouského práva provedena Bundesgesetz über die Justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen mit den Mitgliedstaaten der Europäischen Union (spolkový zákon o justiční spolupráci v trestních věcech s členskými státy Evropské unie) ze dne 15. května 2018 (BGBl. I, 28/2018).

17 Ustanovení § 55 odst. 3 tohoto zákona stanoví:

„Není-li řízení ve vydávajícím státě vedeno soudním orgánem, může být evropský vyšetřovací příkaz vykonán pouze tehdy, pokud lze proti příkazu vydávajícího orgánu zahájit řízení u soudu a pokud byl vyšetřovací příkaz povolen soudním orgánem vydávajícího státu.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

18 Státní zastupitelství v Hamburku vede vůči A. a dalším neznámým osobám trestní vyšetřování za podvod. Tyto osoby jsou podezřelé z toho, že v červenci 2018 použily protiprávně a podvodně získané údaje, aby padělaly 13 platebních příkazů, kterými bylo nebo mělo být převedeno 9 775,05 eur na bankovní účet otevřený na jméno A. u rakouské banky.

19 Pro účely vyšetřování v této věci vydalo státní zastupitelství v Hamburku dne 15. května 2019 evropský vyšetřovací příkaz, který předalo Staatsanwaltschaft Wien (státní zastupitelství ve Vídni, Rakousko). Tímto příkazem státní zastupitelství v Hamburku žádá státní zastupitelství ve Vídni, aby mu předalo kopie výpisů z dotčeného bankovního účtu za období od 1. června do 30. září 2018.

20 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle Strafprozessordnung (rakouský trestní řád) může být bance uložena povinnost předat výpisy z bankovního účtu pouze na základě vyšetřovacího úkonu, který musí státní zastupitelství nařídit s povolením soudu. Bez soudního povolení tak rakouské státní zastupitelství nemůže tento vyšetřovací úkon nařídit.

21 Dne 31. května 2019 požádalo státní zastupitelství ve Vídni Landesgericht für Strafsachen Wien (zemský trestní soud ve Vídni, Rakousko), který je předkládajícím soudem v projednávané věci, o povolení uvedeného vyšetřovacího úkonu s cílem donutit dotčenou banku k tomu, aby poskytla výpisy z účtu uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu.

22 Předkládající soud si však klade otázku, zda lze státní zastupitelství v Hamburku, které tento příkaz vydalo, považovat za „justiční orgán“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice 2014/41. Klade si rovněž otázku, zda může spadat pod pojem „vydávající orgán“ ve smyslu čl. 2 písm. c) této směrnice, a konkrétně pod pojem „státní zástupce“ uvedený v bodě i) posledně uvedeného ustanovení, jelikož podle §§ 146 a 147 zákona o organizaci soudnictví platného v Německu může toto státní zastupitelství přijímat pokyny, a to i v jednotlivých případech, od Justizsenator von Hamburg (hamburský radní pro spravedlnost, Německo).

23 Tento soud v tomto ohledu uvádí, že z čl. 1 odst. 1 ve spojení s čl. 2 písm. c) směrnice 2014/41 vyplývá, že k tomu, aby bylo možné evropský vyšetřovací příkaz vykonat, musí být vydán soudcem, soudem, vyšetřujícím soudcem nebo státním zástupcem, anebo musí být potvrzen jedním z těchto orgánů.

- 24 Uvedený soud nicméně zdůrazňuje, že směrnice 2014/41 sice uvádí, že evropský vyšetřovací příkaz je „soudním“ rozhodnutím, avšak také stanoví, že takový příkaz může být vydán nebo potvrzen státním zástupcem, ačkoli všechna státní zastupitelství členských států nesplňují všechna kritéria, která musí splňovat soudci nebo soudy, a to zejména kritérium nezávislosti, které s sebou po externí stránce nese to, že daný orgán plní své funkce zcela samostatně, není vůči nikomu v hierarchickém vztahu či vztahu podřízenosti a nepřijímá jakékoli příkazy či pokyny.
- 25 V tomto ohledu má za to, že je odůvodnění rozsudků Soudního dvora ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), jakož i ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457), týkající se evropského zatýkacího rozkazu ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1), použitelné na evropský vyšetřovací příkaz.
- 26 Směrnice 2014/41 a rámcové rozhodnutí 2002/584 totiž podle něj spočívají na téže zásadě vzájemného uznávání a zásadě vzájemné důvěry. Používají tytéž pojmy „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ a obsahují taxativní výčet důvodů, na jejichž základě může vykonávající stát odmítnout výkon evropského vyšetřovacího příkazu a evropského zatýkacího rozkazu.
- 27 Předkládající soud nicméně zdůrazňuje, že na rozdíl od rámcového rozhodnutí 2002/584 přiznává směrnice 2014/41 státním zástupcům výslovně postavení „vydávajícího orgánu“ a umožňuje jim vydat nebo potvrdit evropský vyšetřovací příkaz. Má za to, že tato směrnice by tedy mohla být vykládána v tom smyslu, že otázka, zda je či není státní zástupce vystaven riziku, že bude podléhat individuálním pokynům ze strany výkonné moci, není v jejím rámci relevantní.
- 28 Tento soud dále uvádí, že požadavek na nezávislost orgánu vydávajícího evropský zatýkací rozkaz je odůvodněn vážností zásahů do základních práv osoby, na kterou byl takový rozkaz vydán, vedoucích k odnětí osobní svobody a k přemístění této osoby do jiného členského státu. Podle ní dochází k zásahům stejného druhu u evropského vyšetřovacího příkazu, který zahrnuje všechny vyšetřovací úkony včetně prohlídky, sledování či odposlechu nebo sledování telekomunikace.
- 29 Předkládající soud dále upřesňuje, že pokud by státní zastupitelství v Hamburku mělo být považováno za „justiční orgán“ ve smyslu směrnice 2014/41 a § 55 odst. 3 spolkového zákona o justiční spolupráci v trestních věcech s členskými státy Evropské unie, evropský vyšetřovací příkaz dotčený ve věci v původním řízení by musel být v Rakousku vykonán, jelikož všechny ostatní podmínky stanovené vnitrostátním právem jsou splněny.
- 30 Za těchto podmínek se Landesgericht für Strafsachen Wien (zemský trestní soud ve Vídni) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:
- „Musí být pojmy ‚justiční orgán‘ ve smyslu čl. 1 odst. 1 [směrnice 2014/41] a ‚státní zástupce‘ ve smyslu článku 2 písm. c) bodu i) uvedené směrnice vykládány v tom smyslu, že se vztahují i na státní zastupitelství členského státu, u nichž hrozí, že budou při přijímání rozhodnutí o vydání evropského vyšetřovacího příkazu přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany orgánů výkonné moci, jakým je například hamburský radní pro spravedlnost?“

Řízení před Soudním dvorem

- 31 Předkládající soud požádal Soudní dvůr, aby v projednávané věci rozhodl ve zrychleném řízení podle čl. 105 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora.

- 32 Na podporu své žádosti zaprvé tvrdí, že tatáž otázka, která vyvstala v rámci projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, a sice zda musí být vykonány evropské vyšetřovací příkazy vydané německými státními zastupitelstvími, vyvstává v řadě vyšetřovacích řízení. Tato otázka je kromě toho důležitá i pro jiné členské státy, ve kterých státním zastupitelstvím stejně jako v Německu hrozí, že budou podléhat individuálním pokynům ze strany výkonné moci. Zadruhé, vzhledem k tomu, že při vyšetřování dochází k zásahu do základních práv vyžádaných osob, by taková řízení měla být ukončena co nejrychleji, stejně jako to stanoví rakouské právo.
- 33 Článek 105 odst. 1 jednacího řádu stanoví, že předseda Soudního dvora může k žádosti předkládajícího soudu, nebo výjimečně i bez návrhu, po vyslechnutí soudce zpravodaje a generálního advokáta rozhodnout o projednání předběžné otázky ve zrychleném řízení odchylně od ustanovení uvedeného jednacího řádu, pokud povaha věci vyžaduje, aby byla projednána bez zbytečného odkladu.
- 34 Předseda Soudního dvora dne 6. září 2019 po vyslechnutí soudkyně zpravodajky a generálního advokáta rozhodl, že žádosti předkládajícího soudu uvedené v bodě 31 tohoto rozsudku nevyhoví.
- 35 Odůvodnění založené na tom, že se žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týká výkonu evropského vyšetřovacího příkazu, a vyžaduje proto rychlou odpověď, totiž nepostačuje samo o sobě k tomu, aby byla projednávaná věc vyřízena ve zrychleném řízení ve smyslu čl. 105 odst. 1 jednacího řádu, neboť toto řízení je procesním nástrojem, který má reagovat na mimořádně naléhavé situace (obdobně viz usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 20. září 2018, Minister for Justice and Equality, C-508/18 a C-509/18, nezveřejněné, EU:C:2018:766, bod 11 a citovaná judikatura).
- 36 Z ustálené judikatury Soudního dvora dále vyplývá, že značný počet osob nebo právních situací, které jsou potenciálně dotčeny rozhodnutím, které má předkládající soud vydat poté, co předložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, nemůže sám o sobě představovat výjimečnou okolnost, která by byla důvodem pro využití zrychleného řízení. Stejný závěr platí, pokud jde o značný počet věcí, které by mohly být přerušeny do doby, než Soudní dvůr vydá rozhodnutí o předběžné otázce (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 20. září 2018, Minister for Justice and Equality, C-508/18 a C-509/18, nezveřejněné, EU:C:2018:766, bod 14, jakož i citovaná judikatura).
- 37 Předseda Soudního dvora nicméně rozhodl, že projednávaná věc bude projednána přednostně na základě čl. 53 odst. 3 jednacího řádu.

K předběžné otázce

- 38 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 1 odst. 1 a čl. 2 písm. c) směrnice 2014/41 vykládány v tom smyslu, že se pojmy „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ ve smyslu těchto ustanovení vztahují i na státního zástupce členského státu nebo obecně státní zastupitelství členského státu nehledě na to, že mezi tímto státním zástupcem nebo tímto státním zastupitelstvím a výkonnou mocí tohoto členského státu může existovat vztah právní podřízenosti, a nehledě na to, že u uvedeného státního zástupce či uvedeného státního zastupitelství hrozí, že budou přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany orgánů této moci při přijímání evropského vyšetřovacího příkazu.
- 39 Úvodem je třeba připomenout, že cílem této směrnice je, jak vyplývá z bodů 5 až 8 jejího odůvodnění, nahradit stávající roztržštěný a složitý rámec pro shromažďování důkazních prostředků v trestních věcech s přeshraničním rozměrem, a zavedením zjednodušeného a efektivnějšího systému založeného na jednotném nástroji nazvaném „evropský vyšetřovací příkaz“ usnadnit a urychlit soudní spolupráci s cílem přispět k uskutečnění cíle stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vytyčeného pro Unii na základě velké míry důvěry, která musí panovat mezi členskými státy.

- 40 V tomto ohledu konkrétně z bodů 2, 6 a 19 odůvodnění uvedené směrnice vyplývá, že evropský vyšetřovací příkaz je nástrojem justiční spolupráce v trestních věcech ve smyslu čl. 82 odst. 1 SFEU, která je založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí. Tato zásada, která je „základním kamenem“ justiční spolupráce v trestních věcech, je sama založena na vzájemné důvěře, jakož i na vyvratitelné domněnce, že ostatní členské státy dodržují unijní právo, a zejména základní práva.
- 41 V tomto kontextu čl. 1 odst. 1 směrnice 2014/41 definuje evropský vyšetřovací příkaz jako rozhodnutí justičního orgánu vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu za účelem provedení jednoho nebo několika konkrétních vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě s cílem získat důkazy v souladu s touto směrnicí, a to včetně důkazů, které jsou již v držení příslušných orgánů tohoto členského státu.
- 42 Článek 2 písm. c) této směrnice definuje, co se pro účely uvedené směrnice rozumí „vydávajícím orgánem“, přičemž v bodě ii) tohoto ustanovení upřesňuje, že pokud je evropský vyšetřovací příkaz vydán jiným příslušným orgánem vydávajícího členského státu, než je jeden z orgánů uvedených v bodě i) tohoto ustanovení, musí být toto rozhodnutí před svým předáním vykonávajícímu orgánu potvrzeno „justičním orgánem“.
- 43 Článek 1 odst. 2 směrnice 2014/41 stanoví, že členské státy vykonají evropský vyšetřovací příkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s touto směrnicí.
- 44 Podle článku 9 odst. 1 směrnice 2014/41 konkrétně vykonávající orgán uzná evropský vyšetřovací příkaz bez dalších formalit a zajistí jeho výkon stejným způsobem a za stejných podmínek, jako by daný vyšetřovací úkon byl nařízen orgánem vykonávajícího státu. Podle téhož ustanovení však tento orgán může rozhodnout, že evropský vyšetřovací příkaz nevykoná s poukazem na některý z důvodů pro odmítnutí uznání nebo výkonu nebo některý z důvodů odkladu stanovených v této směrnici.
- 45 Článek 9 odst. 3 směrnice 2014/41 dále stanoví, že pokud vykonávající orgán obdrží evropský vyšetřovací příkaz, který nebyl vydán vydávajícím orgánem ve smyslu článku 2 písm. c) této směrnice, vykonávající orgán vrátí evropský vyšetřovací příkaz zpět vydávajícímu státu.
- 46 Z výše uvedeného vyplývá jednak to, že evropský vyšetřovací příkaz může být vykonán pouze v případě, že orgán, který jej vydal, je „vydávajícím orgánem“ ve smyslu čl. 2 písm. c) uvedené směrnice, a jednak to, že takové rozhodnutí musí být před svým předáním pro účely výkonu v jiném členském státě potvrzeno „justičním orgánem“, vydal-li ho jiný vydávající orgán, než jsou orgány uvedené v bodě i) tohoto ustanovení.
- 47 V projednávaném případě je podstatou položené otázky to, zda se na státního zástupce členského státu nebo obecněji státní zastupitelství členského státu vztahují pojmy „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 a článku 2 písm. c) směrnice 2014/41, i když se nachází ve vztahu právní podřízenosti vůči výkonné moci tohoto členského státu, takže hrozí, že bude při přijímání evropského vyšetřovacího příkazu přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům či pokynům ze strany moci výkonné.
- 48 Tato otázka vyvstává v souvislosti s tím, že se předkládající soud, jak vyplývá z bodu 25 tohoto rozsudku, táže, zda je judikatura vycházející z rozsudků ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 90), a ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457, bod 57), ve kterých Soudní dvůr vyložil pojem „vystavující justiční orgán“ obsažený v čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, použitelná v kontextu směrnice 2014/41.

- 49 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí [rozsudek ze dne 3. března 2020, X (Evropský zatýkací rozkaz – Oboustranná trestnost), C-717/18, EU:C:2020:142, bod 21 a citovaná judikatura].
- 50 Pokud jde zaprvé o znění ustanovení uvedených v bodě 47 tohoto rozsudku, je třeba uvést, že zatímco rámcové rozhodnutí 2002/584, a konkrétně jeho čl. 6 odst. 1, používá pojem „vystavující justiční orgán“ bez upřesnění, na které orgány se tento pojem vztahuje, článek 2 písm. c) bod i) směrnice 2014/41 výslovně stanoví, že státní zástupce patří k orgánům, které jsou stejně jako soudce, soud či vyšetřující soudce považovány za „vydávající orgán“.
- 51 Posledně uvedené ustanovení stanoví pro kvalifikaci jakožto „vydávající orgán“ jedinou podmínku, a sice že soud a osoby vykonávající funkci soudce, vyšetřujícího soudce nebo státního zástupce jsou v daném případě příslušné.
- 52 Vzhledem k tomu, že podle vnitrostátního práva má státní zástupce členského státu nebo obecně státní zastupitelství tohoto členského státu pravomoc nařídit vyšetřovací úkony za účelem získání důkazů v daném případě, spadají pod pojem „vydávající orgán“ ve smyslu čl. 2 písm. c) bodu i) směrnice 2014/41.
- 53 Ze znění čl. 2 písm. c) bodu ii) této směrnice též vyplývá, že státní zástupce patří k „justičním orgánům“, které jsou oprávněny potvrdit evropský vyšetřovací příkaz před jeho předáním vykonávajícímu orgánu, pokud tento příkaz vydal jiný vydávající orgán než jeden z orgánů uvedených v bodě i) tohoto ustanovení.
- 54 Je nutno konstatovat, že ani bod i), ani bod ii) tohoto čl. 2 písm. c) nestanoví pro to, aby byl státní zástupce kvalifikován jako „vydávající orgán“ nebo „justiční orgán“ pro účely směrnice 2014/41 podmínku, že nebude ve vztahu právní podřízenosti vůči výkonné moci svého členského státu.
- 55 Z článku 1 odst. 1 ve spojení s čl. 2 písm. c) body i) a ii) směrnice 2014/41 rovněž vyplývá, že vydání nebo potvrzení evropského vyšetřovacího příkazu státním zástupcem propůjčuje tomuto rozhodnutí status soudního rozhodnutí.
- 56 Pokud jde zadruhé o kontext těchto ustanovení, je třeba zaprvé uvést, že k vydání nebo potvrzení evropského vyšetřovacího příkazu na základě směrnice 2014/41 dochází odlišným postupem a s odlišnými zárukami, než je tomu u vydávání evropského zatýkacího rozkazu. Tato směrnice obsahuje zvláštní ustanovení, jejichž cílem je zajistit, že vydání nebo potvrzení evropského vyšetřovacího příkazu státním zástupcem ve smyslu čl. 2 písm. c) uvedené směrnice bude doprovázeno odpovídajícími zárukami pro přijímání soudních rozhodnutí, a to konkrétně zárukami v oblasti dodržování základních práv dotčené osoby, zejména pak práva na účinnou soudní ochranu.
- 57 Podle článku 6 odst. 1 směrnice 2014/41 ve spojení s čl. 2 písm. c) a bodem 11 odůvodnění této směrnice toto vydání nebo potvrzení závisí především na dvou podmínkách, a sice že je nezbytné a přiměřené pro účely řízení podle článku 4 uvedené směrnice, a to zejména trestního řízení, při zohlednění práv podezřelé nebo obviněné osoby, a že vyšetřovací úkon nebo úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu by za stejných podmínek bylo možné nařídit u obdobného vnitrostátního případu.
- 58 Při vydávání nebo potvrzování evropského vyšetřovacího příkazu tak takový státní zástupce, jako je státní zástupce zmíněný v čl. 2 písm. c) směrnice 2014/41, musí dbát na dodržování vnitrostátních procesních záruk, které musí být v souladu se směrnicemi týkajícími se procesních práv v trestním řízení uvedenými v bodě 15 odůvodnění této směrnice.

- 59 Jak je také kromě toho připomenuto v bodech 12 a 39 odůvodnění uvedené směrnice, musí dbát na dodržování práv stanovených v Listině, a to konkrétně dodržování práva na presumpci neviny a práva na obhajobu stanovených v článku 48 Listiny. Každé omezení těchto práv vyšetřovacím úkonem nařízeným v souladu s touto směrnicí musí dále splňovat požadavky stanovené v čl. 52 odst. 1 Listiny, což konkrétně znamená, že dotčené omezení je při dodržení zásady proporcionality nezbytné a skutečně odpovídá cíli obecného zájmu uznanému Unií nebo potřebě chránit práva a svobody druhého.
- 60 Článek 14 odst. 1 směrnice 2014/41 ve spojení s bodem 22 odůvodnění této směrnice pak ukládá členským státům obecnou povinnost zajistit, aby se na vyšetřovací úkony uvedené v evropském vyšetřovacím příkazu vztahovaly minimálně opravné prostředky rovnocenné těm, které by byly dostupné v obdobném vnitrostátním případě.
- 61 Podle článku 14 odst. 3 této směrnice musí vydávající orgán zajistit, že osobám dotčeným takovým příkazem budou poskytnuty dostatečné informace o opravných prostředcích proti tomuto příkazu podle vnitrostátního práva včetně lhůt k jejich podání, aby mohly být účinně využity.
- 62 Dále podle článku 14 odst. 7 uvedené směrnice platí, že vydávající stát zohlední úspěšné napadení uznání nebo výkonu evropského vyšetřovacího příkazu v souladu se svým vnitrostátním právem. Aniž jsou dotčena vnitrostátní procesní pravidla, členské státy tak zajistí, aby při trestním řízení ve vydávajícím státě bylo při posuzování důkazů získaných prostřednictvím evropského vyšetřovacího příkazu dodržováno právo na obhajobu a na spravedlivý proces.
- 63 Z ustanovení směrnice 2014/41 zmíněných v bodech 57 až 62 tohoto rozsudku vyplývá, že takový státní zástupce, jako je státní zástupce uvedený v čl. 2 písm. c) této směrnice, který vydává nebo potvrzuje evropský vyšetřovací příkaz, musí zohlednit zásadu proporcionality a základní práva dotčené osoby, a to zejména práva zakotvená v Listině, a jeho příkaz musí být možné napadnout účinnými opravnými prostředky, které jsou minimálně rovnocenné prostředkům dostupným v obdobném vnitrostátním řízení.
- 64 Zadruhé, přestože je evropský vyšetřovací příkaz zajisté nástrojem založeným na zásadě vzájemné důvěry a zásadě vzájemného uznávání a jeho výkon je tak pravidlem, zatímco odmítnutí jeho výkonu je pojata jako výjimka, která musí být vykládána restriktivně [obdobně viz rozsudek ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, bod 45 a citovaná judikatura], ustanovení směrnice 2014/41 umožňují vykonávajícímu orgánu a obecněji vykonávajícímu státu dohlížet na dodržování zásady proporcionality, jakož i procesních a základních práv dotčené osoby.
- 65 Z článku 2 písm. d) směrnice 2014/41 předně vyplývá, že k výkonu evropského vyšetřovacího příkazu může být vyžadováno potvrzení od soudu ve vykonávajícím státě, pokud tak stanoví jeho vnitrostátní právo. Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, je tomu tak v případě rakouského práva, které podmiňuje výkon některých vyšetřovacích úkonů, jako je žádost o poskytnutí informací o bankovním účtu, získáním soudního povolení.
- 66 Podle článku 6 odst. 3 této směrnice dále platí, že pokud má vykonávající orgán důvod se domnívat, že podmínky uvedené v odstavci 1 tohoto článku nebyly dodrženy, tj. zejména podmínka, že je vyšetřovací úkon nezbytný a přiměřený cílům řízení, pro něž byl vydán, může s ohledem na práva dotčené osoby konzultovat nezbytnost výkonu evropského vyšetřovacího příkazu s vydávajícím orgánem, což může případně vést ke zpětvzetí tohoto příkazu vydávajícím orgánem.
- 67 Podle článku 10 uvedené směrnice může vykonávající orgán využít i jiného vyšetřovacího úkonu, než který je uveden v evropském vyšetřovacím příkazu. Tato možnost je dána zejména tehdy, má-li tento orgán, jak vyplývá z odstavce 3 tohoto článku ve spojení s bodem 10 odůvodnění této směrnice, za to,

že by tímto jiným vyšetřovacím úkonem mohlo být dosaženo stejného výsledku jako úkonem uvedeným v evropském vyšetřovacím příkazu za použití prostředků zasahujících méně do základních práv.

- 68 Konečně podle čl. 11 odst. 1 písm. f) uvedené směrnice lze uznání nebo výkon evropského vyšetřovacího příkazu ve vykonávajícím státě odmítnout, existují-li závažné důvody se domnívat, že provedení vyšetřovacího úkonu uvedeného v evropském vyšetřovacím příkazu by bylo neslučitelné s povinnostmi vykonávajícího státu podle článku 6 Smlouvy o EU a Listiny.
- 69 Vzhledem k tomu, co je uvedeno v bodech 57 až 68 tohoto rozsudku, je čl. 1 odst. 1 a čl. 2 písm. c) směrnice 2014/41 součástí normativního rámce upravujícího soubor záruk jak ve fázi vydávání nebo potvrzování, tak ve fázi výkonu evropského vyšetřovacího příkazu za účelem zajištění ochrany základních práv dotčené osoby.
- 70 Pokud jde zatřetí o cíl směrnice 2014/41, ta má zajistit, jak bylo připomenuto v bodech 39 a 40 tohoto rozsudku, zjednodušenou a efektivní spolupráci mezi členskými státy zajištěním vzájemného uznávání rozhodnutí přijatých justičními orgány těchto členských států za účelem dokazování v trestních věcech s přeshraničním rozměrem.
- 71 Jak zdůrazňuje bod 34 odůvodnění této směrnice, tato směrnice stanoví pouze předběžná opatření za účelem získání důkazů. Podle článku 1 odst. 3 uvedené směrnice dále o vydání evropského vyšetřovacího příkazu může požádat podezřelá nebo obviněná osoba, nebo tak může jejím jménem učinit obhájce. Jak uvádí generální advokát v bodě 71 svého stanoviska, takový úkon tak může být nařízen v zájmu dotčené osoby.
- 72 Kromě toho je třeba zdůraznit, že evropský vyšetřovací příkaz upravený směrnicí 2014/41 sleduje v rámci trestního řízení cíl odlišný od evropského zatýkacího rozkazu upraveného rámcovým rozhodnutím 2002/584. Zatímco cílem evropského zatýkacího rozkazu je podle čl. 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 zatčení a předání vyžádané osoby za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, cílem evropského vyšetřovacího příkazu je podle čl. 1 odst. 1 směrnice 2014/41 provést jeden nebo několik konkrétních vyšetřovacích úkonů s cílem získat důkazy.
- 73 Jak jistě vyplývá z článků 3 a 4 směrnice 2014/41, evropský vyšetřovací příkaz se může v zásadě vztahovat na jakékoli vyšetřovací úkony mimo jiné pro účely trestního řízení. Některé z těchto úkonů přitom mohou být invazivní, zejména pokud zasahují do práva dotčené osoby na soukromý život nebo do jejího vlastnického práva. Jak však uvedli všichni zúčastnění, kteří Soudnímu dvoru předložili vyjádření, s výjimkou případu dočasného předání osob, které již byly zadrženy za účelem provedení vyšetřovacího úkonu, na něž se vztahují zvláštní záruky stanovené v člancích 22 a 23 směrnice 2014/41, evropský vyšetřovací příkaz na rozdíl od evropského zatýkacího rozkazu nemůže zasáhnout do práva dotčené osoby na svobodu zakotveného v článku 6 Listiny.
- 74 Vzhledem k výše uvedeným rozdílům, které mezi rámcovým rozhodnutím 2002/584 a směrnicí 2014/41 existují jak po stránce znění, tak po stránce kontextuální a teleologické, nelze výklad čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, který podal Soudní dvůr v rozsudcích ze dne 27. května 2019, OG a PI (Státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově) (C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), a ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457), a podle kterého se pojem „vystavující justiční orgán“ nevztahuje na státní zastupitelství členského státu, u nichž hrozí, že budou podléhat individuálním pokynům ze strany moci výkonné, použít v kontextu směrnice 2014/41.
- 75 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 1 odst. 1 a článek 2 písm. c) směrnice 2014/41 musí být vykládány v tom smyslu, že se pojmy „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ ve smyslu těchto ustanovení vztahují na státního zástupce členského státu nebo

obecně státní zastupitelství členského státu nehledě na to, že mezi tímto státním zástupcem nebo tímto státním zastupitelstvím a výkonnou mocí tohoto členského státu může existovat vztah právní podřízenosti, a nehledě na to, že u uvedeného státního zástupce či uvedeného státního zastupitelství hrozí, že budou přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany orgánů této moci při přijímání evropského vyšetřovacího příkazu.

K nákladům řízení

- ⁷⁶ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 1 a článek 2 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech musí být vykládány v tom smyslu, že se pojmy „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ ve smyslu těchto ustanovení vztahují na státního zástupce členského státu nebo obecně státní zastupitelství členského státu nehledě na to, že mezi tímto státním zástupcem nebo tímto státním zastupitelstvím a výkonnou mocí tohoto členského státu může existovat vztah právní podřízenosti, a nehledě na to, že u uvedeného státního zástupce či uvedeného státního zastupitelství hrozí, že budou přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany orgánů této moci při přijímání evropského vyšetřovacího příkazu.

Podpisy.